

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Kirkkonummen kunta pitää uudistuksen perusajatusta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne paikalliseksi osaksi kuntien palveluita hyvänä ja uudistuksen tavoitteita kannatettavana. Valta ja vastuu työllisyyden edistämisestä olisivat näin nykyistä enemmän paikallistasolla, kunnilla. Kunnissa on vahvaa paikallistuntemusta ja kunta tuntee alueensa työnhakijat, yritykset ja työvoimaa tarvitsevat.

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli kuitenkin rajoittaa ja kaventaa kunnan toimintavapautta järjestää nykyistä vaikuttavampaa työllisyyspalvelua. Uudistuksessa keskeistä on, että rahoitusmalli mahdollistaa kunnan taloudellisen vastuun lisäksi taloudellisen resurssoinnin myös uusien joustavien työ- ja toimintatapojen luomiseen sekä välineitä paikallisesti työllisyyden hoitoon.

Alueelliset erot edellyttävät paikalliset olosuhteet huomioon ottavia ratkaisuja työvoimapalvelujen järjestämisessä. Kunnilla on kyky vastata lain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita.

Nykyiset TE-palvelut eivät mahdollista joustavaa työllisyyspalvelua.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Kirkkonummen kunta pitää uudistuksen perusajatusta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne paikalliseksi osaksi kuntien palveluita hyvänä ja uudistuksen tavoitteita kannatettavana.

Valta ja vastuu työllisyyden edistämisestä olisivat näin nykyistä enemmän paikallistasolla, kunnilla. Kunnissa on vahvaa paikallistuntemusta ja kunta tuntee alueensa työnhakijat, yritykset ja työvoimaa tarvitsevat. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli kuitenkin rajoittaa ja kaventaa kunnan toimintavapautta järjestää nykyistä vaikuttavampaa työllisyyspalvelua. Uudistuksessa keskeistä on, että rahoitusmalli mahdollistaa kunnan taloudellisen vastuun lisäksi taloudellisen resurssoinnin myös uusien joustavien työ- ja toimintatapojen luomiseen sekä välineitä paikallisesti työllisyyden hoitoon. Nykyiset TE-palvelut eivät mahdollista joustavaa työllisyyspalvelua.

Kirkkonummen kunta haluaa tuoda esiin, että järjestämisvastuu tulee säätää lailla kaikkien kuntien tehtäväksi, muiden kunnan lakisääteisten tehtävien tavoin. Silloin myös tulot ja menot kohdentuvat järjestäjälle eli jokaiselle kunnalle. Mikäli hallituksen TE2024 -uudistuksen tavoitteena on integroida työllisyys- ja elinkeinopalvelut osaksi paikallisia palveluja ja kunnan toimintaa, se onnistuu parhaiten, kun järjestämisvastuun omaava kunta voi sopia muiden kuntien kanssa tarvittavasta alueellisestä yhteistyöstä kuntalain mukaisesti, myös sopimuksellisesti.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Kirkkonummen kunnan yleisiä huomioita

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Kirkkonummen kunta pitää uudistuksen perusajatusta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne paikalliseksi osaksi kuntien palveluita hyvänä ja uudistuksen tavoitteita kannatettavana. Valta ja vastuu työllisyyden edistämisestä olisivat näin nykyistä enemmän paikallistasolla, kunnilla. Kunnissa on vahvaa paikallistuntemusta ja kunta tuntee alueensa työnhakijat, yritykset ja työvoimaa tarvitsevat. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli kuitenkin rajoittaa ja kaventaa kunnan toimintavapautta järjestää nykyistä vaikuttavampaa työllisyyspalvelua. Uudistuksessa keskeistä on, että rahoitusmalli mahdollistaa kunnan taloudellisen vastuun lisäksi taloudellisen resurssoinnin myös uusien joustavien työ- ja toimintatapojen luomiseen sekä välineitä paikallisesti työllisyyden hoitoon. Nykyiset TE-palvelut eivät mahdollista joustavaa työllisyyspalvelua.

Kirkkonummen kunta haluaa tuoda esiin, että järjestämisvastuu tulee säätää lailla kaikkien kuntien tehtäväksi, muiden kunnan lakisääteisten tehtävien tavoin. Silloin myös tulot ja menot kohdentuvat järjestäjälle eli jokaiselle kunnalle. Mikäli hallituksen TE2024 -uudistuksen tavoitteena on integroida työllisyys- ja elinkeinopalvelut osaksi paikallisia palveluja ja kunnan toimintaa, se onnistuu parhaiten, kun järjestämisvastuun omaava kunta voi sopia muiden kuntien kanssa tarvittavasta alueellisestä yhteistyöstä kuntalain mukaisesti, myös sopimuksellisesti.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulisi saada sopia työvoimapalvelujen järjestämisvastuun toteuttamisesta kuntalain (410/2015) 8 luvun 49§ mukaisia kaikkia yhteistoimintamuotoja käyttäen. Kirkkonummen kunta pitää hyvänä mallia, jossa kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoiman määrä olisi vähintään 20 000 henkilöä, mutta kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Yhteistoiminnasta sopivien kuntien yhteisen työvoiman

määrän tulisi olla vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyyden hoitamiseksi perustettua yhteistoiminta-aluetta kutsuttaisiin työllisyysalueeksi.

Kuntien itsehallinto perustuu ajatukselle kunnan asukkaista toimijoina ja kuntalain tarkoituksena on luoda puitteet kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa ja edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä. Muutoksessa kuntien riittävä rahoitus järjestämisvastuun toteuttamiseksi tulee varmistaa ja huomioida myös rahoituksen laskennassa kuntien erilaiset ja eri väestöryhmien tarpeet.

Alueelliset erot edellyttävät paikalliset olosuhteet huomioon ottavia ratkaisuja työvoimapalvelujen järjestämisessä. Kunnilla on kyky vastata lain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita.

Työvoimapalvelujen järjestämiseksi tehtävien resurssointi ja rahoitus tulee olla suhteutettu tosiasiallisesti kunnille siirtyvien tehtäväkokonaisuuksien kustannuksiin.

Kirkkonummen kunta vastustaa lain työvoimapalveluiden järjestämisestä ehdotettua velvollisuutta tarjota työvoimapalveluita kenelle vain kunnan asiakkaaksi haluavalle käytännössä ilman harkintaa. Lain kohdassa listatut syyt ovat hyvin tulkinnanvaraisia ja mahdollistavat käytännössä kenen vain ilmoitusluontoisen siirtymisen Kirkkonummen työllisyyspalveluiden asiakkaaksi. Toisen kunnan henkilöasiakaspalvelun käyttämisen tulisi olla mahdollista vain rajatuissa poikkeustapauksissa ja kunnalla tulee olla valta tehdä päätös asiakkaaksi ottamisesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä tulisi säätää kunnan mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta.

Työ- ja elinkeinopalvelujen integroiminen osaksi kunnan ekosysteemiä vaatii myös kehittämistä ja palveluprosessien tarkastelua, jota ei voida toteuttaa liiallisella säätelyllä. Uuden rahoitusmallin lisäksi tulisi huomioida myös muita työllistymistä edistäviä keinoja. Kunnan taloudellinen vastuu työttömyydestä tulisi suhteuttaa paremmin sen kykyyn vaikuttaa työllisyyden kehitykseen. Työllisyystavoitteen laskentatapaa ja tavoitteiden seuranta tulisi avata selkeämmin.

Järjestämisvastuu

Kirkkonummen kunta katsoo, että TE-palveluiden järjestämisvastuu tulisi antaa kaikille kunnille. Tämä mahdollistaa joustavamman sopimisen työllisyyden edistämisen tehtävän hoitamisessa. Esityksen vaatimus 20 000 henkilön työvoimapohjasta on kohtuullinen. Laissa ei tulisi määritellä toimivaa työssäkäyntialuetta niin tarkasti ja ns. perälautasäädöstä tulisi väljentää työllisyysalueiden muodostamisessa. Työssäkäyntialueet, tulevat hyvinvointialueet ja paikalliset ratkaisut esimerkiksi elinvoima- tai koulutuspalvelujen toteuttamiseksi vaihtelevat kunnissa. Uudistuksella on vaikutusta aiemmin muodostettuihin ja olemassa oleviin yhteistyökumppanuuksiin. Kunnilla tulee olla mahdollisuus rakentaa yhteistoimintaa tosiasiallisista paikallisista tarpeista lähtien ja olemassa olevat yhteistoiminnan muodot huomioiden. Erytisen haasteellista kunnille tulee olemaan kunnasta hyvinvointialueelle siirtyvien työllisyyden hoitoon liittyvien tehtävien, kuntiin jäävien ja TE-uudistuksessa kunnan järjestämisvastuulle tulevien työllisyys- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuuden yhteensovittaminen käytännössä.

TE-toimistoja, ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta tulee ohjata ja velvoittaa voimaannpanolaissa tekemään tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa järjestämisvastuun siirron onnistumiseksi ja jotta tulevat järjestämisvastuulliset tahot voivat alkaa valmistautua muutokseen mahdollisimman ajoissa, lakiin tulee kirjata ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuus yhteistyöhön ja jakamaan kaikki mahdollinen tieto siirtyvistä vastuista, toimintatavoista, hankintamenettelyistä jne. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023.

Rahoitusmalli

Työttömyysturvan rahoitus

Kirkkonummen kunta katsoo, että kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksen pitää perustua arvioon tehtävien laajuudesta ja vaativuudesta eikä nykyisen palvelujärjestelmän kykyyn toimeenpanna tehtäviä. Vallan ja vastuun tulee kulkea käsi kädessä. Työllisyyden ja elinkeinopalveluiden hoitamisessa on kuntien ja alueiden välillä eroja. Rahoitusmallin tulee olla kunnille oikeudenmukainen ja kaikkia kuntia tasapuolisesti kannustava. Rahoitusmallin tulee vastata suhdannevaihteluihin ja esitetyn valtiosuuden poikkileikkaustilanteen suuruutta tulisi tarkistaa myöhemmin. Työttömyysturvan kompensaatiotaso pitäisi laskea esimerkiksi vuosien 2020-2022 keskiarvosta, ei vain yhden vuoden mukaan. Esityksessä ei ole huomioitu riittävästi uudistuksesta kunnille aiheutuvia muutuskustannuksia.

Kirkkonummen kunta näkee, että valtiosuustehtävä, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus on kannatettava. Rahoituksessa on kuitenkin varmistettava, että se sisältää elementtejä, joilla pystytään reagoimaan joustavasti kunnan työllisyystilanteessa tapahtuviin muutoksiin, jotta täysimääräisyyden kriteeri käytännössä aidosti täyttyy. Nyt esitetty rahoitusmalli ei ota riittävästi huomioon kuntien väestörakenteen koostumusta ja eri asiakasryhmien palveluiden ja resurssien tarvetta eri kohderyhmien osalta. Rahoitusmalli ei myöskään ota huomioon kunnista riippumatonta suhdannevaihtelua. Jos kompensaatoinen taso on staattinen, muuttovoittokuntien, kuten

Kirkkonummen, kasvava työvoima jää alikompensoiduksi ajan myötä. Mikäli työikäisen väestömäärän arvioidaan Tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella vuoteen 2035 tultaessa, tulee myös työttömien määrä kasvamaan ja staattisen mallin luoma alikompensaatio olemaan jokaisessa kasvavassa kunnassa miljoonaluokkaa. Rahoitusmallin kompensaation tasoa tulisi tarkistaa säännöllisesti työvoiman määrän muuttuessa järjestämisvastuullisilla alueilla.

Kirkkonummi yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin (C6) näkemykseen siitä, että jotta kuntien suhdanneriskiä pienennettäisiin, järjestämisvastuullisten alueiden työttömyysturvakustannusten kasvulle pitäisi asettaa matalasuhdanteen varalle katto, jonka ylittävistä kustannuksista valtio ottaa vastuun. Suhdanekatto voitaisiin määritellä kullekin järjestämisvastuualueelle erikseen siten, että määrätty suhteellinen työttömyysasteen nousu järjestämisvastuualueella poikkileikkaushetkeen nähden laukaisisi mekanismin. Tällöin todettaisiin, ettei olla enää tilanteessa, jossa työvoimaviranomainen voi merkittävästi vaikuttaa omalla toiminnallaan työllisyyden paranemiseen ja siten kannustava rahoitusmalli ei toimi. Kunnan maksuvastuun kasvu työttömyysturvasta siirtää suhdanneriskiä valtiolta kuntatalouteen. Matalasuhdanteessa työttömyys kasvaa tavalla, johon julkisilla työllisyyspalveluilla voidaan vaikuttaa vain osin. Kuntien ei pitäisi joutua luottamaan valtion hyväntahtoisuuteen, mikäli työttömyysturvakustannukset kasvavat äkillisesti.

Kirkkonummen kunta katsoo, että porrastusmallin alkaminen jo 100 kertymäpäivästä altistaa suhdannevaikutuksille. Esitetty rahoitusmalli ei myöskään kannusta jatkossa ohjaamaan työllistymistä edistäviin palveluihin samassa määrin, eikä huomioi sitä, että osalla työnhakijoista voi olla pitkä asiakaspolku avoimille työmarkkinoille ja työnhakijan tilanne voi vaatia useampaan eri palveluun osallistumista ennen työllistymistä. Esimerkiksi rahoitusmalli ei palvele osaamisen kehittämistä mm. omaehtoiset opinnot voivat kestää 24 kk. Lisäksi rahoitusmallissa tulisi määritellä uudelleen kunnan rahoitusvastuu kotoutumisajalla nostamalla peruspoikkeus yhdestä vuodesta kolmesta viiteen vuoteen.

Kuntien rahoitusvastuuta ja sen muotoutumista tulisi tarkastella uudelleen. Hyvinvointialueiden tulee olla osavastuussa pitkään työttöminä olleiden kustannuksista, joten ne voisivat maksaa osan työttömyysturvan perusosasta vaikeasti työllistyvien osalta, jolloin kunnan maksuosuus laskisi. Jos henkilön työllistymissuunnitelmaan voidaan kirjata ainoaksi toimenpiteeksi se, että henkilö hakeutuu sosiaali- ja terveystalouden piiriin, tämän kohderyhmän työttömyysasteen rahoitusvastuu tulisi siirtää hyvinvointialueille, jotka ko. palvelun tuottaa. Hyvinvointialueille ei ole asetettu taloudellisia eikä lainsäädännöllisiä kannustimia hoitaa työttömien sosiaali- ja terveystaloudellisia siten, että tämä kohderyhmä pääsisi kohti työmarkkinoita tai siirtyisi oikealle etuudelle, esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle.

Hyvinvointialueilla tulee olla taloudellinen kannustin hoitaa työttömien sosiaali- ja terveystaloudellisia, jolloin terveyden perusteella muodostuvat työttömyysturvakustannukset eivät jää yksin kuntien vastuulle, joilla ei ole enää sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuuta. Vaikeasti työllistettävien asiakkaiden palvelutarve on käytännössä enemmän hyvinvointialueilla. Osa pitkäaikaistyöttömien (pääsääntöisesti yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden) sosiaaliturvakustannuksia tulee kattaa hyvinvointialueiden rahoituksella.

Esitysluonnoksessa ei tunnusteta osa-aikatyön olevan normaali ilmiö työmarkkinoilla, vaan kunta on rahoitusvastuussa myös näissä tapauksissa.

Palveluiden rahoitus

Koska lähes kaikki TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle, tulee palveluiden rahoituksesta siirtää kunnille enemmän kuin 75 % lain velvoittaman palvelutason takaamiseksi. Valtiolle esityksen mukaan jäävä 25 % osuus TE-palveluiden kokonaisrahoituksesta tulisi kuvata esitystä tarkemmalla ja luotettavammalla tavalla.

TE2024-valmisteluprosessin aikana on toistuvasti esitetty arvio, jonka mukaan TE-palveluiden kustannukset ovat 700 M€ 2024 tasossa. Luonnoksessa kuvatuissa vaikutuksissa kuntatalouteen kunnille siirtyvä rahoitus vuoden 2022 tasossa on kuitenkin arvioitu olevan vain 520 M€. Valtiolle jäisi näin 180 M€ eli yli neljäsosa koko palveluiden rahoituksesta. Huomioon pitää ottaa, että kunnille siirtyy uudistuksessa paljon jo etukäteen sidottuja muun muassa henkilöstökustannuksia, joiden kattamiseksi ja vaikuttavan palvelun järjestämiseksi 520 M€ on riittämätön summa. TE-palveluiden rahoituksessa ei esityksen mukaan myöskään oteta erityisesti huomioon maahan muuttaneiden asiakkaiden intensiivisempää palveluntarvetta. Työvoimakoulutuksina toteutettaviin kotoutumiskoulutuksiin aiemmin käytetyn 30 M € jakaminen mekaanisesti vieraskielisyyden perusteella vos-järjestelmässä ei ohjaa rahoitusta niiden asiakkaiden palveluihin, jotka kotoutumispalvelua eniten tarvitsevat, vaan hajauttaa resursseja alueille, joilla kotoutumispalvelujen tarve on hyvin vähäinen.

Valtiolle jäävää osuutta nykyisistä menoista tulisi avata ja lukuisia ongelmia sisältävän työajanseurannan (KIEKU) ei tule käyttää rahoitusosuuksien laskennan perusteena. Lisäksi rahoituksen riittävyys on varmistettava niin, että tarvittavan uuden henkilöstön palkkaaminen ja muut TE-palvelu-uudistuksen toteutuksesta aiheutuvat uudet kustannukset eivät jää kuntien itse rahoitettavaksi.

Kirkkonummen kunta yhtyy KUUMA-kuntien näkemykseen ja toteaa, että uudistuksen rahoitus ei saa sisältää tulonsiirtoja kasvualueilta muualle Suomeen.

Tietojärjestelmät sekä data ja asiakastietojen käyttötarkoitukset

Kirkkonummen kunta toteaa, että viranomaisen toiminnassa lähdetään yleensä siitä, että rekisterinpitäjä seuraa järjestämisvastuuta. Lakiehdotuksen perusteella vastuukysymykset henkilötietojen käsittelystä eri toimintamalleissa jäävät kuitenkin epäselviksi. Valtion

tietojärjestelmän rinnalla tulee varmistaa, että kunnissa jo olemassa olevat asiakastietojen käsittelyyn, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden hoitoon ja edistämiseen hankitut tietojärjestelmät, alustat ja sähköiset palvelut ovat yhteensovittavissa. Tiedonvaihdon tulee olla sujuvaa ja saumatonta monitoimijaisessa ympäristössä. Lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä. Mikäli kuntien ja valtion tietojärjestelmien yhteensovittamisesta syntyy ylimääräisiä kustannuksia, on kustannukset kompensoitava kunnille. Mikäli henkilö- ja työnantaja-asiakkaat voivat asioida kotikuntansa ulkopuolellakin, palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi tulee työvoimaviranomaisilla olla näkymä koko maan asiakastietoihin ja pääsy Tulorekisteriin. Yhteistyö työllisyys- ja elinkeinopalveluihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi valtion ja kuntien välillä olla saumatonta. Esimerkiksi Työmarkkinatorin kehityksessä ei ole kuunneltu riittävästi kuntia, työntekijöitä ja asiakasnäkökulmaan.

Lakiin tulee kirjata kunnille kaikki mahdolliset edellytykset rakentaa myös omia tietojärjestelmäratkaisujaan (ml. avoimen lähdekoodin ratkaisut) paremman asiakaspalvelun, palvelukohtaannon ja vaikuttavuuden osoittamisen toteuttamiseksi. Osalla kunnista on mahdollista toimia KEHA-keskusta ketterämmin ja luoda vaikuttavia tietojärjestelmäratkaisuja. Laissa KEHA-keskus on veloitettava tekemään laajaa yhteistyötä kuntien kanssa ja ottamaan tietojärjestelmäkehityksessä aidosti huomioon kuntien ratkaisut.

Lisäksi valtion tulee velvoittaa KEHA-keskusta avaamaan laajemmin tietomallejaan, järjestelmäkehityksen ja järjestelmien käyttöönoton aikataulua sekä resursoivan riittävästi myös rajapintojen tarjoamista kunnille asiakastietovarantoon. Kotoutumisen edistämiseksi esitetty uusi kotoutumisen valtakunnallinen asiakastietojärjestelmä tulee rakentaa työllisyyspalveluiden yhteyteen.

Mahdollisuus tulotietojen käyttöön tiedolla johtamista varten on vain työ- ja elinkeinoministeriöllä työvoimapolitikan järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen julkisten työvoimapolitikan johtamista, ohjausta ja kehittämistä sekä kuntien työllisyydenhoidon ja työvoimapolitikan järjestämisen seuranta ja arviointia koskevien tehtävien hoitamiseksi. Kyseiseen momenttiin tulisi lisätä mukaan myös kunnat. Kunnille on välttämätöntä voida tarkastella palveluittensa vaikuttavuutta eri asiakassegmenteille, jotta kunta voi tarjota tehokkainta ja vaikuttavinta mahdollista palvelua ja vaikuttaa siten aidosti työttömyysturvakustannuksiinsa.

Uudistuksen lähtökohtana on, että kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Asiakastietojen käyttöoikeuksien on tuettava saman tavoitteen toteutumista.

Henkilöstö (liikkeenluovutus)

Henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella uuden työnantajan eli kuntien palvelukseen vanhoina työntekijöinä säilyttäen siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Kirkkonummen kunta yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin näkemykseen siitä, että kunnat pitää ottaa mahdollisimman pian mukaan keskusteluihin TE-toimistojen rekrytointipolitiikasta. Kuntien tulee olla mukana vuonna 2024 ennen järjestämistäsiirtoa tapahtuvissa rekrytoinneissa sen jälkeen, kun järjestämistäsiirtoalueiden laatimat tehtäväkuvat on vahvistettu TE2024-siirtoa koskevassa yt-menettelyssä. TE-toimiston henkilöstön osaamisen siirtyminen kitkatta kuntiin on tärkeää. Työllisyysalueen tulee kuitenkin itse voida vaikuttaa oman tulevan henkilöstönsä rekrytointiin, koska ennen järjestämistäsiirtoa tehdyt rekrytoinnit vaikuttavat tuleviin TE-palveluiden järjestämisen edellytyksiin.

Kunnille tulisi tarjota tukea tässä muutoksessa: tehtävän kuvista tulisi neuvotella hyvissä ajoin kuntien työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden kanssa ja tehdä tiivistä yhteistyötä henkilöstön muutokseen valmistautumisessa, eri organisaatioiden työkuultuurien tunnistamisessa ja yhteensovittamisessa sekä työtehtäviin perehdyttämisessä. Lakiehdotuksessa tulisi linjata peruseräsiirto siirtyvän henkilöstön jyvittämiselle joko siirtyvän valtionosuuden tai siirtyvän asiakaskunnan mukaisesti.

Henkilöstösiirrot ja -vaikutukset tulisi nostaa riskiarvioinnissa yhdeksi keskeiseksi riskiksi. Kuntien tulisi voida osallistua siirtyvien tehtävien rekrytointeihin vuoden 2024 puolella, eli TE-toimisto ei voisi silloin enää rekrytoida oman halunsa mukaan henkilöitä, jotka pian siirtyisivät kuntiin.

Lakiin tulee kirjata pykälä ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuudesta yhteistyöhön kuntien kanssa jo ennen järjestämistäsiirtoa. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023. Jo tätä ennen valtion tulee huolehtia, että ELY-keskukset ja TE-toimistot jakavat alueensa kunnille tietoa niille siirtyvistä vastuista ja sopimuksista. Asiakkaiden suuntaan ei saa näkyä vastuiden siirrosta johtuvaa katkosta.

Palvelut

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita. Kunnan työllistymistä tukevat palvelut tulee rinnastaa työllisyyttä edistäväksi palveluksi (linkitys työttömyysturvaan).

KEHA-keskuksen roolia palveluiden järjestämisessä henkilöasiakkaille tulisi arvioida kriittisesti. KEHA-keskuksella ei ole kokemusta palvelun järjestämisestä henkilöasiakkaille, mutta nyt viraston rooli on muuttumassa radikaalisti. Erityisen paljon huolta herättää KEHA-keskukselle lakiluonnoksessa esitetty tehtävä hoitaa nuorten hyvinvoinnin ja pärjäävyyden tuen valmennuksen toteuttamista.

Palvelujen tarjoamiselle oman työllisyysalueen ulkopuolella tulisi olla tarkempi peruste kuin pelkkä pidempiaikainen asuminen ja oleskelu. Mikäli asiakas hakeutuu TE-palveluiden asiakkaaksi muuhun kuin omalle työllisyysalueelleen, tälle tulee olla tarkempi peruste kuin "asuu tai oleskelee kunnassa tai työllisyysalueen kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi". HE:n muotoilu on niin laaja, että se mahdollistaa kenelle tahansa asiakkaalle minkä vain työllisyysalueen palveluiden käytön vailla todellista tarvetta.

Työllisyysalueiden tulisi voida laskuttaa valtiota tai saada resursseja valtiolta niissä tapauksissa, joissa palveluja käyttävän yrityksen toimipisteet ovat suurimmaksi osaksi alueen ulkopuolella. Tällaisia tapauksia varten laissa tulisi säätää kunnan mahdollisuuksista hakea korvauksia. Esityksessä todetaan myös, että työvoimapalveluja on tarjottava työnantajalle tämän koti- tai toimipaikasta riippumatta. Esityksessä ei kuitenkaan mainita mahdollisuudesta laskuttaa näiden palveluiden kustannuksia työnantajan kotikunnalta. Laissa säädettäisiin myös työvoimaviranomaisten velvollisuudesta tehdä yhteistyötä muutosturvan toteuttamiseksi. Lakimuutosten myötä kunnat tulevat palvelemaan myös yrityksiä ja joutuvat koordinoimaan paljonkin muutosturvapalveluita tapauksissa, jossa yrityksellä on toimipisteitä laajemmalla alueella Suomessa. Tällaisia tapauksia varten laissa tulisi säätää kunnan mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta. Mikäli palveluita tarjotaan yliajallisesti, tulisi työvoimaviranomaisen saada pääsy kaikkien henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden asiakastietoihin.

Palkkatuki ja työkokeilu

Kirkkonummen kunta katsoo, että palkkatuen myöntämisen tulisi olla mahdollista kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Laissa tulee jatkossakin mahdollistaa kunnille pitkäaikaistyöttömien kuntalaisten työllistäminen. Myös velvoitetöylyttäminen (VELVO) tulisi jatkossakin olla mahdollista kuntiin palkkatuella.

Kuntien palkkatukea vastaavan rahoituksen tulee siirtyä valtionosuusrahoitukseen täysimääräisesti. Valtion työllistäminen tulisi korvata kunnille valtionosuudessa.

Uudistuksessa palkkatukisääntelyä tulisi yleisesti ottaen yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa.

55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämisen perustetta tulisi madaltaa ja sen tulisi olla esimerkiksi 12 kuukautta työttömyyttä 14 kuukauden aikana.

Työkokeilun enimmäiskeston tulee olla harkinnanvaraisesti 6 - 12 kuukautta.

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille.

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Julkiset elinkeinopalvelut

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa tulee olla lähtökohtana elinkeinopalveluiden yhtenäinen kokonaisuus ja selkeät asiakaspolut. Tilannetta, jossa osa palveluista jäisi valtiolle irrallisiksi kokonaisuuksiksi tulee välttää. Kunnissa olevat yritysten kasvua tukevat palvelut ja kuntakohtaiset erityispiirteet ja yhteistyömallit sekä kuntien kyvykkyys palveluiden tuottamiseen tuleekin ottaa uudistuksessa huomioon.

Kirkkonummen kunta katsoo, että kunnille siirtyvät elinkeinopalvelut pitää eritellä tarkasti palvelusisällön ja henkilöresurssin osalta. Valtiolle jäävien palveluiden yhteys kuntien toimintaan tulee eritellä tarkasti palveluohjauksen ja tiedonvaihdon näkökulmista. Valtion toimijoiden tulee sitoutua palveluntuotantovastuun siirtymisen pohjustamiseen jo hyvissä ajoin ennen

liikkeenluovutuksen toteutumista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi koulutusta, tiedonjakoa sekä henkilöstösuunnittelun tukea.

Kuntien olemassa olevat elinkeinopalveluiden järjestämisen nykyiset palvelurakenteet pitää huomioida erikseen suunniteltaessa valtion roolia elinkeinopalveluiden tuotannossa. Valtion palveluiden ja kuntien omien palveluiden väliin tulee luoda palveluohjauksen prosessi, joka palvelee sekä asiakasta että vastaanottavaa kuntaa. Kunnille tulee mahdollistaa kehittämis- ja neuvontapalveluiden järjestäminen itsenäisesti ilman velvoitteita suhteessa valtion hankintasopimukseen, järjestelmiin tai palveluihin. Jos yritysten kehittämispalveluja ei siirrettäisi uudistuksen myötä kuntiin, erityisesti Work in Finlandin tarkoitusta suhteessa olemassa olevaan hanketoimintaan ja kuntien palvelurakenteisiin tulee kirkastaa sekä palveluvastuiden että rahoituksen näkökulmasta.

Lakisääteisten palveluiden asiakaskunta tulisi määritellä mahdollisimman teknisesti, jotta ei jää epäselvyyttä siitä, miten asiakasyrityksen ja tuottavan kunnan profiilit vaikuttavat palveluntuotannon mahdollisuuksiin ja rajoituksiin.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Kirkkonummen kunnan yleisiä huomioita

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Kirkkonummen kunta pitää uudistuksen perusajatusta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne paikalliseksi osaksi kuntien palveluita hyvänä ja uudistuksen tavoitteita kannatettavana. Valta ja vastuu työllisyyden edistämisestä olisivat näin nykyistä enemmän paikallistasolla, kunnilla. Kunnissa on vahvaa paikallistuntemusta ja kunta tuntee alueensa työnhakijat, yritykset ja työvoimaa tarvitsevat. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli kuitenkin rajoittaa ja kaventaa kunnan toimintavapautta järjestää nykyistä vaikuttavampaa työllisyyspalvelua. Uudistuksessa keskeistä on, että rahoitusmalli mahdollistaa kunnan taloudellisen vastuun lisäksi taloudellisen resurssoinnin myös uusien joustavien työ- ja toimintatapojen luomiseen sekä välineitä paikallisesti työllisyyden hoitoon. Nykyiset TE-palvelut eivät mahdollista joustavaa työllisyyspalvelua.

Kirkkonummen kunta haluaa tuoda esiin, että järjestämisvastuu tulee säätää lailla kaikkien kuntien tehtäväksi, muiden kunnan lakisääteisten tehtävien tavoin. Silloin myös tulot ja menot kohdentuvat järjestäjälle eli jokaiselle kunnalle. Mikäli hallituksen TE2024 -uudistuksen tavoitteena on integroida työllisyys- ja elinkeinopalvelut osaksi paikallisia palveluja ja kunnan toimintaa, se onnistuu parhaiten, kun järjestämisvastuun omaava kunta voi sopia muiden kuntien kanssa tarvittavasta alueellisesta yhteistyöstä kuntalain mukaisesti, myös sopimuksellisesti.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulisi saada sopia työvoimapalvelujen järjestämisvastuun toteuttamisesta kuntalain (410/2015) 8 luvun 49§ mukaisia kaikkia yhteistoimintamuotoja käyttäen.

Kirkkonummen kunta pitää hyvänä mallia, jossa kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoiman määrä olisi vähintään 20 000 henkilöä, mutta kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Yhteistoiminnasta sopivien kuntien yhteisen työvoiman määrän tulisi olla vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyyden hoitamiseksi perustettua yhteistoiminta-alueetta kutsuttaisiin työllisyysalueeksi.

Kuntien itsehallinto perustuu ajatukselle kunnan asukkaista toimijoina ja kuntalain tarkoituksena on luoda puitteet kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiseksi kunnan toiminnassa ja edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyttä. Muutoksessa kuntien riittävä rahoitus järjestämisvastuun toteuttamiseksi tulee varmistaa ja huomioida myös rahoituksen laskennassa kuntien erilaiset ja eri väestöryhmien tarpeet.

Alueelliset erot edellyttävät paikalliset olosuhteet huomioon ottavia ratkaisuja työvoimapalvelujen järjestämisessä. Kunnilla on kyky vastata lain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita.

Työvoimapalvelujen järjestämiseksi tehtävien resurssointi ja rahoitus tulee olla suhteutettu tosiasiallisesti kunnille siirtyvien tehtäväkokonaisuuksien kustannuksiin.

Kirkkonummen kunta vastustaa lain työvoimapalveluiden järjestämisestä ehdotettua velvollisuutta tarjota työvoimapalveluita kenelle vain kunnan asiakkaaksi haluavalle käytännössä ilman harkintaa. Lain kohdassa listatut syyt ovat hyvin tulkinnanvaraisia ja mahdollistavat käytännössä kenen vain ilmoitusluontoisen siirtymisen Kirkkonummen työllisyyspalveluiden asiakkaaksi. Toisen kunnan henkilöasiakaspalvelun käyttämisen tulisi olla mahdollista vain rajatuissa poikkeustapauksissa ja kunnalla tulee olla valta tehdä päätös asiakkaaksi ottamisesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä tulisi säätää kunnan mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta.

Työ- ja elinkeinopalvelujen integroiminen osaksi kunnan ekosysteemiä vaatii myös kehittämistä ja palveluprosessien tarkastelua, jota ei voida toteuttaa liiallisella säätelyllä. Uuden rahoitusmallin lisäksi tulisi huomioida myös muita työllistymistä edistäviä keinoja. Kunnan taloudellinen vastuu työttömyydestä tulisi suhteuttaa paremmin sen kykyyn vaikuttaa työllisyyden kehitykseen. Työllisyystavoitteen laskentatapa ja tavoitteiden seuranta tulisi avata selkeämmin.

Järjestämisvastuu

Kirkkonummen kunta katsoo, että TE-palveluiden järjestämisvastuu tulisi antaa kaikille kunnille. Tämä mahdollistaa joustavamman sopimisen työllisyyden edistämisen tehtävän hoitamisessa. Esityksen vaatimus 20 000 henkilön työvoimapohjasta on kohtuullinen. Laissa ei tulisi määritellä toimivaa työssäkäyntialuetta niin tarkasti ja ns. perälautasäädöstä tulisi väljentää työllisyysalueiden muodostamisessa. Työssäkäyntialueet, tulevat hyvinvointialueet ja paikalliset ratkaisut esimerkiksi elinvoima- tai koulutuspalvelujen toteuttamiseksi vaihtelevat kunnissa. Uudistuksella on vaikutusta aiemmin muodostettuihin ja olemassa oleviin yhteistyökumppanuuksiin. Kunnilla tulee olla mahdollisuus rakentaa yhteistoimintaa tosiasiallisista paikallisista tarpeista lähtien ja olemassa olevat yhteistoiminnan muodot huomioiden. Erityisen haasteellista kunnille tulee olemaan kunnasta hyvinvointialueelle siirtyvien työllisyyden hoitoon liittyvien tehtävien, kuntiin jäävien ja TE-uudistuksessa kunnan järjestämisvastuulle tulevien työllisyys- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuuden yhteensovittaminen käytännössä.

TE-toimistoja, ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta tulee ohjata ja velvoittaa voimaannpanolaissa tekemään tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa järjestämisvastuun siirron onnistumiseksi ja jotta tulevat järjestämisvastuulliset tahot voivat alkaa valmistautua muutokseen mahdollisimman ajoissa, lakiin tulee kirjata ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuus yhteistyöhön ja jakamaan kaikki mahdollinen tieto siirtyvistä vastuista, toimintatavoista, hankintamenettelyistä jne. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023.

Rahoitusmalli

Työttömyysturvan rahoitus

Kirkkonummen kunta katsoo, että kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksen pitää perustua arvioon tehtävien laajuudesta ja vaativuudesta eikä nykyisen palvelujärjestelmän kykyyn toimeenpanna tehtäviä. Vallan ja vastuun tulee kulkea käsi kädessä. Työllisyyden ja elinkeinopalveluiden hoitamisessa on kuntien ja alueiden välillä eroja. Rahoitusmallin tulee olla kunnille oikeudenmukainen ja kaikkia kuntia tasapuolisesti kannustava. Rahoitusmallin tulee vastata suhdannevaihteluihin ja esitetyn valtiosuuden poikkileikkaustilanteen suuruutta tulisi tarkistaa myöhemmin. Työttömyysturvan kompensaatiotaso pitäisi laskea esimerkiksi vuosien 2020-2022 keskiarvosta, ei vain yhden vuoden mukaan. Esityksessä ei ole huomioitu riittävästi uudistuksesta kunnille aiheutuvia muutoskustannuksia.

Kirkkonummen kunta näkee, että valtiosuustehtävä, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus on kannatettava. Rahoituksessa on kuitenkin varmistettava, että se sisältää elementtejä, joilla pystytään reagoimaan joustavasti kunnan työllisyystilanteessa tapahtuviin muutoksiin, jotta täysimääräisyyden kriteeri käytännössä aidosti täyttyy. Nyt esitetty rahoitusmalli ei ota riittävästi huomioon kuntien

väestörakenteen koostumusta ja eri asiakasryhmien palveluiden ja resurssien tarvetta eri kohderyhmien osalta. Rahoitusmalli ei myöskään ota huomioon kunnista riippumatonta suhdannevaihtelua. Jos kompensaation taso on staattinen, muuttovoittokuntien, kuten Kirkkonummen, kasvava työvoima jää alikompensoiduksi ajan myötä. Mikäli työikäisen väestömäärän arvioidaan Tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella vuoteen 2035 tultaessa, tulee myös työttömien määrä kasvamaan ja staattisen mallin luoma alikompenσαatio olemaan jokaisessa kasvavassa kunnassa miljoonaluokkaa. Rahoitusmallin kompensaation tasoa tulisikin tarkistaa säännöllisesti työvoiman määrän muuttuessa järjestämisvastuullisilla alueilla.

Kirkkonummi yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin (C6) näkemykseen siitä, että jotta kuntien suhdanneriskiä pienennettäisiin, järjestämisvastuullisten alueiden työttömyysturvakustannusten kasvulle pitäisi asettaa matalasuhdanteen varalle katto, jonka ylittävistä kustannuksista valtio ottaa vastuun. Suhdannekatto voitaisiin määrittellä kullekin järjestämisvastuualueelle erikseen siten, että määrätty suhteellinen työttömyysasteen nousu järjestämisvastuualueella poikkileikkaushetkeen nähden laukaisisi mekanismin. Tällöin todettaisiin, ettei olla enää tilanteessa, jossa työvoimaviranomainen voi merkittävästi vaikuttaa omalla toiminnallaan työllisyyden paranemiseen ja siten kannustava rahoitusmalli ei toimi. Kunnan maksuvastuun kasvu työttömyysturvasta siirtää suhdanneriskiä valtiolta kuntatalouteen. Matalasuhdanteessa työttömyys kasvaa tavalla, johon julkisilla työllisyyspalveluilla voidaan vaikuttaa vain osin. Kuntien ei pitäisi joutua luottamaan valtion hyväntahtoisuuteen, mikäli työttömyysturvakustannukset kasvavat äkillisesti.

Kirkkonummen kunta katsoo, että porrastusmallin alkaminen jo 100 kertymäpäivästä altistaa suhdannevaikutuksille. Esitetty rahoitusmalli ei myöskään kannusta jatkossa ohjaamaan työllistymistä edistäviin palveluihin samassa määrin, eikä huomioi sitä, että osalla työnhakijoista voi olla pitkä asiakaspolku avoimille työmarkkinoille ja työnhakijan tilanne voi vaatia useampaan eri palveluun osallistumista ennen työllistymistä. Esimerkiksi rahoitusmalli ei palvele osaamisen kehittämistä mm. omaehtoiset opinnot voivat kestää 24 kk. Lisäksi rahoitusmallissa tulisi määrittellä uudelleen kunnan rahoitusvastuu kotoutumisajalla nostamalla peruspoikkeus yhdestä vuodesta kolmesta viiteen vuoteen.

Kuntien rahoitusvastuuta ja sen muotoutumista tulisi tarkastella uudelleen. Hyvinvointialueiden tulee olla osavastuussa pitkään työttöminä olleiden kustannuksista, joten ne voisivat maksaa osan työttömyysturvan perusosasta vaikeasti työllistyvien osalta, jolloin kunnan maksuosuus laskisi. Jos henkilön työllistymissuunnitelmaan voidaan kirjata ainoaksi toimenpiteeksi se, että henkilö hakeutuu sosiaali- ja terveystalveluiden piiriin, tämän kohderyhmän työttömyysetuuden rahoitusvastuu tulisi siirtää hyvinvointialueille, jotka ko. palvelun tuottaa. Hyvinvointialueille ei ole asetettu taloudellisia eikä lainsäädännöllisiä kannustimia hoitaa työttömien sosiaali- ja terveystalveluja siten, että tämä kohderyhmä pääsisi kohti työmarkkinoita tai siirtyisi oikealle etuudelle, esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle.

Hyvinvointialueilla tulee olla taloudellinen kannustin hoitaa työttömien sosiaali- ja terveystalveluja, jolloin terveyden perusteella muodostuvat työttömyysturvakustannukset eivät jää yksin kuntien vastuulle, joilla ei ole enää sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuuta. Vaikeasti

työllistettävien asiakkaiden palvelutarve on käytännössä enemmän hyvinvointialueilla. Osa pitkäaikaistyöttömien (pääsääntöisesti yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden) sosiaaliturvakustannuksia tulee kattaa hyvinvointialueiden rahoituksella.

Esitysluonnoksessa ei tunnusteta osa-aikatyön olevan normaali ilmiö työmarkkinoilla, vaan kunta on rahoitusvastuussa myös näissä tapauksissa.

Palveluiden rahoitus

Koska lähes kaikki TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle, tulee palveluiden rahoituksesta siirtää kunnille enemmän kuin 75 % lain velvoittaman palvelutason takaamiseksi. Valtiolle esityksen mukaan jäävä 25 % osuus TE-palveluiden kokonaisrahoituksesta tulisi kuvata esitystä tarkemmalla ja luotettavammalla tavalla.

TE2024-valmisteluprosessin aikana on toistuvasti esitetty arvio, jonka mukaan TE-palveluiden kustannukset ovat 700 M€ 2024 tasossa. Luonnoksessa kuvatuissa vaikutuksissa kuntatalouteen kunnille siirtyvä rahoitus vuoden 2022 tasossa on kuitenkin arvioitu olevan vain 520 M€. Valtiolle jäisi näin 180 M€ eli yli neljäsosa koko palveluiden rahoituksesta. Huomioon pitää ottaa, että kunnille siirtyy uudistuksessa paljon jo etukäteen sidottuja muun muassa henkilöstökustannuksia, joiden kattamiseksi ja vaikuttavan palvelun järjestämiseksi 520 M€ on riittämätön summa. TE-palveluiden rahoituksessa ei esityksen mukaan myöskään oteta erityisesti huomioon maahan muuttaneiden asiakkaiden intensiivisempää palveluntarvetta. Työvoimakoulutuksina toteutettaviin kotoutumiskoulutuksiin aiemmin käytetyn 30 M € jakaminen mekaanisesti vieraskielisyyden perusteella vos-järjestelmässä ei ohjaa rahoitusta niiden asiakkaiden palveluihin, jotka kotoutumispalvelua eniten tarvitsevat, vaan hajauttaa resursseja alueille, joilla kotoutumispalvelujen tarve on hyvin vähäinen.

Valtiolle jäävää osuutta nykyisistä menoista tulisi avata ja lukuisia ongelmia sisältävän työajanseurannan (KIEKU) ei tule käyttää rahoitusosuuksien laskennan perusteena. Lisäksi rahoituksen riittävyys on varmistettava niin, että tarvittavan uuden henkilöstön palkkaaminen ja muut TE-palvelu-uudistuksen toteutuksesta aiheutuvat uudet kustannukset eivät jää kuntien itse rahoitettavaksi.

Kirkkonummen kunta yhtyy KUUMA-kuntien näkemykseen ja toteaa, että uudistuksen rahoitus ei saa sisältää tulonsiirtoja kasvualueilta muualle Suomeen.

Tietojärjestelmät sekä data ja asiakastietojen käyttötarkoitukset

Kirkkonummen kunta toteaa, että viranomaisen toiminnassa lähdetään yleensä siitä, että rekisterinpitäjäys seuraa järjestämisvastuuta. Lakiehdotuksen perusteella vastuukysymykset henkilötietojen käsittelystä eri toimintamalleissa jäävät kuitenkin epäselviksi. Valtion tietojärjestelmän rinnalla tulee varmistaa, että kunnissa jo olemassa olevat asiakastietojen käsittelyyn, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden hoitoon ja edistämiseen hankitut tietojärjestelmät, alustat ja sähköiset palvelut ovat yhteensovitettavissa. Tiedonvaihdon tulee olla sujuvaa ja saumatonta monitoimijaisessa ympäristössä. Lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä. Mikäli kuntien ja valtion tietojärjestelmien yhteensovittamisesta syntyy ylimääräisiä kustannuksia, on kustannukset kompensoitava kunnille. Mikäli henkilö- ja työnantaja-asiakkaat voivat asioida kotikuntansa ulkopuolellakin, palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi tulee työvoimaviranomaisilla olla näkymä koko maan asiakastietoihin ja pääsy Tulorekisteriin. Yhteistyö työllisyys- ja elinkeinopalveluihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi valtion ja kuntien välillä olla saumatonta. Esimerkiksi Työmarkkinatorin kehityksessä ei ole kuunneltu riittävästi kuntia, työntekijöitä ja asiakasnäkökulmaan.

Lakiin tulee kirjata kunnille kaikki mahdolliset edellytykset rakentaa myös omia tietojärjestelmäratkaisujaan (ml. avoimen lähdekoodin ratkaisut) paremman asiakaspalvelun, palvelukohtaannon ja vaikuttavuuden osoittamisen toteuttamiseksi. Osalla kunnista on mahdollista toimia KEHA-keskusta ketterämmin ja luoda vaikuttavia tietojärjestelmäratkaisuja. Laissa KEHA-keskus on veloitettava tekemään laajaa yhteistyötä kuntien kanssa ja ottamaan tietojärjestelmäkehityksessä aidosti huomioon kuntien ratkaisut.

Lisäksi valtion tulee velvoittaa KEHA-keskusta avaamaan laajemmin tietomallejaan, järjestelmäkehityksen ja järjestelmien käyttöönoton aikataulua sekä resursoivan riittävästi myös rajapintojen tarjoamista kunnille asiakastietovarantoon. Kotoutumisen edistämiseksi esitetty uusi kotoutumisen valtakunnallinen asiakastietojärjestelmä tulee rakentaa työllisyyspalveluiden yhteyteen.

Mahdollisuus tulotietojen käyttöön tiedolla johtamista varten on vain työ- ja elinkeinoministeriöllä työvoimapolkujen järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen julkisten työvoimapolkujen johtamista, ohjausta ja kehittämistä sekä kuntien työllisyshoidon ja työvoimapolkujen järjestämisen seuranta ja arviointia koskevien tehtävien hoitamiseksi. Kyseiseen momenttiin tulisi lisätä mukaan myös kunnat. Kunnille on välttämätöntä voida tarkastella palveluittensa vaikuttavuutta eri asiakassegmenteille, jotta kunta voi tarjota tehokkainta ja vaikuttavinta mahdollista palvelua ja vaikuttaa siten aidosti työttömyysturvakustannuksiinsa.

Uudistuksen lähtökohtana on, että kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Asiakastietojen käyttöoikeuksien on tuettava saman tavoitteen toteutumista.

Henkilöstö (liikkeenluovutus)

Henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella uuden työnantajan eli kuntien palvelukseen vanhoina työntekijöinä säilyttäen siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Kirkkonummen kunta yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin näkemykseen siitä, että kunnat pitää ottaa mahdollisimman pian mukaan keskusteluihin TE-toimistojen rekrytointipolitiikasta. Kuntien tulee olla mukana vuonna 2024 ennen järjestämistäsiirtoa tapahtuvissa rekrytoinneissa sen jälkeen, kun järjestämistäsiirtoalueiden laatimat tehtäväkuvat on vahvistettu TE2024-siirtoa koskevassa yt-menettelyssä. TE-toimiston henkilöstön osaamisen siirtyminen kuntiin on tärkeää. Työllisyysalueen tulee kuitenkin itse voida vaikuttaa oman tulevan henkilöstönsä rekrytointiin, koska ennen järjestämistäsiirtoa tehdyt rekrytoinnit vaikuttavat tuleviin TE-palveluiden järjestämisen edellytyksiin.

Kunnille tulisi tarjota tukea tässä muutoksessa: tehtävän kuvista tulisi neuvotella hyvissä ajoin kuntien työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden kanssa ja tehdä tiivistä yhteistyötä henkilöstön muutokseen valmistautumisessa, eri organisaatioiden työkuultuurien tunnistamisessa ja yhteensovittamisessa sekä työtehtäviin perehdyttämisessä. Lakiehdotuksessa tulisi linjata peruseriaatteet siirtyvän henkilöstön jyvittämiselle joko siirtyvän valtionosuuden tai siirtyvän asiakaskunnan mukaisesti.

Henkilöstösiirrot ja -vaikutukset tulisi nostaa riskiarvioinnissa yhdeksi keskeiseksi riskiksi. Kuntien tulisi voida osallistua siirtyvien tehtävien rekrytointeihin vuoden 2024 puolella, eli TE-toimisto ei voisi silloin enää rekrytoida oman halunsa mukaan henkilöitä, jotka pian siirtyisivät kuntiin.

Lakiin tulee kirjata pykälä ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuudesta yhteistyöhön kuntien kanssa jo ennen järjestämistäsiirtoa. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023. Jo tätä ennen valtion tulee huolehtia, että ELY-keskukset ja TE-toimistot jakavat alueensa kunnille tietoa niille siirtävistä vastuista ja sopimuksista. Asiakkaiden suuntaan ei saa näkyä vastuiden siirrosta johtuvaa katkosta.

Palvelut

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita. Kunnan työllistymistä tukevat palvelut tulee rinnastaa työllisyyttä edistäväksi palveluksi (linkitys työttömyysturvaan).

KEHA-keskuksen roolia palveluiden järjestämisessä henkilöasiakkaille tulisi arvioida kriittisesti. KEHA-keskuksella ei ole kokemusta palvelun järjestämisestä henkilöasiakkaille, mutta nyt viraston rooli on muuttumassa radikaalisti. Erityisen paljon huolta herättää KEHA-keskukselle lakiluonnoksessa esitetty tehtävä hoitaa nuorten hyvinvoinnin ja pärjäävyyden tuen valmennuksen toteuttamista.

Palvelujen tarjoamiselle oman työllisyysalueen ulkopuolella tulisi olla tarkempi peruste kuin pelkkä pidempiaikainen asuminen ja oleskelu. Mikäli asiakas hakeutuu TE-palveluiden asiakkaaksi muuhun kuin omalle työllisyysalueelleen, tälle tulee olla tarkempi peruste kuin "asuu tai oleskelee kunnassa tai työllisyysalueen kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti työn, opiskelun, vapaa-ajan vieton, lähiomaisen tai muun läheisen asumisen tai muun vastaavan synn vuoksi". HE:n muotoilu on niin laaja, että se mahdollistaa kenelle tahansa asiakkaalle minkä vain työllisyysalueen palveluiden käytön vailla todellista tarvetta.

Työllisyysalueiden tulisi voida laskuttaa valtiota tai saada resursseja valtiolta niissä tapauksissa, joissa palveluja käyttävän yrityksen toimipisteet ovat suurimmaksi osaksi alueen ulkopuolella. Tällaisia tapauksia varten laissa tulisi säätää kunnan mahdollisuuksista hakea korvauksia. Esityksessä todetaan myös, että työvoimapalveluja on tarjottava työnantajalle tämän koti- tai toimipaikasta riippumatta. Esityksessä ei kuitenkaan mainita mahdollisuudesta laskuttaa näiden palveluiden kustannuksia työnantajan kotikunnalta. Laissa säädettäisiin myös työvoimaviranomaisten velvollisuudesta tehdä yhteistyötä muutosturvan toteuttamiseksi. Lakimuutosten myötä kunnat tulevat palvelemaan myös yrityksiä ja joutuvat koordinoimaan paljonkin muutosturvapalveluita tapauksissa, jossa yrityksellä on toimipisteitä laajemmalla alueella Suomessa. Tällaisia tapauksia varten laissa tulisi säätää kunnan mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta. Mikäli palveluita tarjotaan yliajallisesti, tulisi työvoimaviranomaisen saada pääsy kaikkien henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden asiakastietoihin.

Palkkatuki ja työkokeilu

Kirkkonummen kunta katsoo, että palkkatuen myöntämisen tulisi olla mahdollista kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Laissa tulee jatkossakin mahdollistaa kunnille pitkäaikaistyöttömien kuntalaisten työllistäminen. Myös velvoitetöylyttäminen (VELVO) tulisi jatkossakin olla mahdollista kuntiin palkkatuella.

Kuntien palkkatukea vastaavan rahoituksen tulee siirtyä valtionosuusrahoitukseen täysimääräisesti. Valtion työllistäminen tulisi korvata kunnille valtionosuudessa.

Uudistuksessa palkkatukisääntelyä tulisi yleisesti ottaen yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa.

55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämisen perustetta tulisi madaltaa ja sen tulisi olla esimerkiksi 12 kuukautta työttömyyttä 14 kuukauden aikana.

Työkokeilun enimmäiskeston tulee olla harkinnanvaraisesti 6 - 12 kuukautta.

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille.

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Julkiset elinkeinopalvelut

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa tulee olla lähtökohtana elinkeinopalveluiden yhtenäinen kokonaisuus ja selkeät asiakaspolut. Tilannetta, jossa osa palveluista jäisi valtiolle irrallisiksi kokonaisuuksiksi tulee välttää. Kunnissa olevat yritysten kasvua tukevat palvelut ja kuntakohtaiset erityispiirteet ja yhteistyömallit sekä kuntien kyvykkyys palveluiden tuottamiseen tuleekin ottaa uudistuksessa huomioon.

Kirkkonummen kunta katsoo, että kunnille siirtyvät elinkeinopalvelut pitää eritellä tarkasti palvelusisällön ja henkilöresurssin osalta. Valtiolle jäävien palveluiden yhteys kuntien toimintaan tulee eritellä tarkasti palveluohjauksen ja tiedonvaihdon näkökulmista. Valtion toimijoiden tulee sitoutua palveluntuotantovastuun siirtymisen pohjustamiseen jo hyvissä ajoin ennen

liikkeenluovutuksen toteutumista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi koulutusta, tiedonjakoa sekä henkilöstösuunnittelun tukea.

Kuntien olemassa olevat elinkeinopalveluiden järjestämisen nykyiset palvelurakenteet pitää huomioida erikseen suunniteltaessa valtion roolia elinkeinopalveluiden tuotannossa. Valtion palveluiden ja kuntien omien palveluiden väliin tulee luoda palveluohjauksen prosessi, joka palvelee sekä asiakasta että vastaanottavaa kuntaa. Kunnille tulee mahdollistaa kehittämis- ja neuvontapalveluiden järjestäminen itsenäisesti ilman velvoitteita suhteessa valtion hankintasopimukseen, järjestelmiin tai palveluihin. Jos yritysten kehittämispalveluja ei siirrettäisi uudistuksen myötä kuntiin, erityisesti Work in Finlandin tarkoitusta suhteessa olemassa olevaan hanketoimintaan ja kuntien palvelurakenteisiin tulee kirkastaa sekä palveluvastuiden että rahoituksen näkökulmasta.

Lakisääteisten palveluiden asiakaskunta tulisi määritellä mahdollisimman teknisesti, jotta ei jää epäselvyyttä siitä, miten asiakasyrityksen ja tuottavan kunnan profiilit vaikuttavat palveluntuotannon mahdollisuuksiin ja rajoituksiin.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

Henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella uuden työnantajan eli kuntien palvelukseen vanhoina työntekijöinä säilyttäen siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Kirkkonummen kunta yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin näkemykseen siitä, että kunnat pitää ottaa mahdollisimman pian mukaan keskusteluihin TE-toimistojen rekrytointipolitiikasta. Kuntien tulee olla mukana vuonna 2024 ennen järjestämisvastuun siirtoa tapahtuvissa rekrytoinneissa sen jälkeen, kun järjestämisvastuualueiden laatimat tehtäväkuvat on vahvistettu TE2024-siirtoa koskevassa yt-menettelyssä. TE-toimiston henkilöstön osaamisen siirtyminen kitkatta kuntiin on tärkeää. Työllisyysalueen tulee kuitenkin itse voida vaikuttaa oman tulevan henkilöstönsä rekrytointiin, koska ennen järjestämisvastuun siirtoa tehdyt rekrytoinnit vaikuttavat tuleviin TE-palveluiden järjestämisen edellytyksiin.

Kunnille tulisi tarjota tukea tässä muutoksessa: tehtävän kuvista tulisi neuvotella hyvissä ajoin kuntien työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden kanssa ja tehdä tiivistä yhteistyötä henkilöstön muutokseen valmistautumisessa, eri organisaatioiden työkuultuurien tunnistamisessa ja yhteensovittamisessa sekä työtehtäviin perehdyttämisessä. Lakiehdotuksessa tulisi linjata

peruseriaatteet siirtyvän henkilöstön jyvittämiselle joko siirtyvän valtionosuuden tai siirtyvän asiakaskunnan mukaisesti.

Henkilöstösiirrot ja -vaikutukset tulisi nostaa riskiarvioinnissa yhdeksi keskeiseksi riskiksi. Kuntien tulisi voida osallistua siirtyvien tehtävien rekrytointeihin vuoden 2024 puolella, eli TE-toimisto ei voisi silloin enää rekrytoida oman halunsa mukaan henkilöitä, jotka pian siirtyisivät kuntiin.

Lakiin tulee kirjata pykälä ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuudesta yhteistyöhön kuntien kanssa jo ennen järjestämistäsiirtoa. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023. Jo tätä ennen valtion tulee huolehtia, että ELY-keskukset ja TE-toimistot jakavat alueensa kunnille tietoa niille siirtävistä vastuista ja sopimuksista. Asiakkaiden suuntaan ei saa näkyä vastuiden siirrosta johtuvaa katkosta.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Kirkkonummen kunta pitää uudistuksen perusajatusta saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne paikalliseksi osaksi kuntien palveluita hyvänä ja uudistuksen tavoitteita kannatettavana. Valta ja vastuu työllisyyden edistämisestä olisivat näin nykyistä enemmän paikallistasolla, kunnilla. Kunnissa on vahvaa paikallistuntemusta ja kunta tuntee alueensa työnhakijat, yritykset ja työvoimaa tarvitsevat. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli kuitenkin rajoittaa ja kaventaa kunnan toimintavapautta järjestää nykyistä vaikuttavampaa työllisyyspalvelua. Uudistuksessa keskeistä on, että rahoitusmalli mahdollistaa kunnan taloudellisen vastuun lisäksi taloudellisen resurssoinnin myös uusien joustavien työ- ja toimintatapojen luomiseen sekä välineitä paikallisesti työllisyyden hoitoon. Nykyiset TE-palvelut eivät mahdollista joustavaa työllisyyspalvelua.

Kirkkonummen kunta haluaa tuoda esiin, että järjestämistäsiirto tulee säätää lailla kaikkien kuntien tehtäväksi, muiden kunnan lakisääteisten tehtävien tavoin. Silloin myös tulot ja menot kohdentuvat järjestäjälle eli jokaiselle kunnalle. Mikäli hallituksen TE2024 -uudistuksen tavoitteena on integroida työllisyys- ja elinkeinopalvelut osaksi paikallisia palveluja ja kunnan toimintaa, se onnistuu parhaiten, kun järjestämistäsiirto omaava kunta voi sopia muiden kuntien kanssa tarvittavasta alueellisesta yhteistyöstä kuntalain mukaisesti, myös sopimuksellisesti.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämistäsiirto.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulisi saada sopia työvoimapalvelujen järjestämisvastuun toteuttamisesta kuntalain (410/2015) 8 luvun 49§ mukaisia kaikkia yhteistoimintamuotoja käyttäen. Kirkkonummen kunta pitää hyvänä mallia, jossa kunta voisi järjestää palvelut itsenäisesti, jos sen työvoiman määrä olisi vähintään 20 000 henkilöä, mutta kaikkien sellaisten kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000 henkilön tulisi sopia tehtävän hoitamisesta yhteistoiminnassa jonkin muun tai muiden kuntien kanssa. Yhteistoiminnasta sopivien kuntien yhteisen työvoiman määrän tulisi olla vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyyden hoitamiseksi perustettua yhteistoimintaluuetta kutsuttaisiin työllisyysalueeksi.

Kuntien itsehallinto perustuu ajatukselle kunnan asukkaista toimijoina ja kuntalain tarkoituksena on luoda puitteet kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa ja edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Muutoksessa kuntien riittävä rahoitus järjestämisvastuun toteuttamiseksi tulee varmistaa ja huomioida myös rahoituksen laskennassa kuntien erilaiset ja eri väestöryhmien tarpeet.

Alueelliset erot edellyttävät paikalliset olosuhteet huomioon ottavia ratkaisuja työvoimapalvelujen järjestämisessä. Kunnilla on kyky vastata lain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita.

Työvoimapalvelujen järjestämiseksi tehtävien resurssointi ja rahoitus tulee olla suhteutettu tosiasiallisesti kunnille siirtyvien tehtäväkokonaisuuksien kustannuksiin.

Kirkkonummen kunta vastustaa lain työvoimapalveluiden järjestämisestä ehdotettua velvollisuutta tarjota työvoimapalveluita kenelle vain kunnan

asiakkaaksi haluavalle käytännössä ilman harkintaa. Lain kohdassa listatut syyt ovat hyvin tulkinnanvaraisia ja mahdollistavat käytännössä kenen vain ilmoitusluontoisen siirtymisen Kirkkonummen työllisyyspalveluiden asiakkaaksi. Toisen kunnan henkilöasiakaspalvelun käyttämisen tulisi olla mahdollista vain rajatuissa poikkeustapauksissa ja kunnalla tulee olla valta tehdä päätös asiakkaaksi ottamisesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä tulisi säätää kunnan

mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta.

Työ- ja elinkeinopalvelujen integroiminen osaksi kunnan ekosysteemiä vaatii myös kehittämistä ja palveluprosessien tarkastelua, jota ei voida toteuttaa liiallisella säätelyllä. Uuden rahoitusmallin lisäksi tulisi huomioida myös muita työllistymistä edistäviä keinoja. Kunnan taloudellinen vastuu työttömyydestä tulisi suhteuttaa paremmin sen kykyyn vaikuttaa työllisyyden kehitykseen. Työllisyystavoitteen laskentatapaa ja tavoitteiden seuranta tulisi avata selkeämmin.

Järjestämisvastuu

Kirkkonummen kunta katsoo, että TE-palveluiden järjestämisvastuu tulisi antaa kaikille kunnille. Tämä mahdollistaa joustavamman sopimisen työllisyyden edistämisen tehtävän hoitamisessa. Esityksen vaatimus 20 000 henkilön työvoimapohjasta on kohtuullinen. Laissa ei tulisi määritellä toimivaa työssäkäyntialuetta niin tarkasti ja ns. perälautasäädöstä tulisi väljentää työllisyysalueiden muodostamisessa. Työssäkäyntialueet, tulevat hyvinvointialueet ja paikalliset ratkaisut esimerkiksi elinvoima- tai koulutuspalvelujen toteuttamiseksi vaihtelevat kunnissa. Uudistuksella on vaikutusta aiemmin muodostettuihin ja olemassa oleviin yhteistyökumppanuuksiin. Kunnilla tulee olla mahdollisuus rakentaa yhteistoimintaa tosiasiallisista paikallisista tarpeista lähtien ja olemassa olevat yhteistoiminnan muodot huomioiden. Erityisen haasteellista kunnille tulee olemaan kunnasta hyvinvointialueelle siirtyvien työllisyyden hoitoon liittyvien tehtävien, kuntiin jäävien ja TE-uudistuksessa kunnan järjestämisvastuulle tulevien työllisyys- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuuden yhteensovittaminen käytännössä.

TE-toimistoja, ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta tulee ohjata ja velvoittaa voimaannpanolaissa tekemään tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa järjestämisvastuun siirron onnistumiseksi ja jotta tulevat järjestämisvastuulliset tahot voivat alkaa valmistautua muutokseen mahdollisimman ajoissa, lakiin tulee kirjata ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuus yhteistyöhön ja jakamaan kaikki mahdollinen tieto siirtyvistä vastuista, toimintatavoista, hankintamenettelyistä jne. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**

- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

Alueelliset erot edellyttävät paikalliset olosuhteet huomioon ottavia ratkaisuja työvoimapalvelujen järjestämisessä. Kunnilla on kyky vastata lain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunnilla tulisi olla laaja vapaus hankkia tai toteuttaa palvelutarpeen mukaisia palveluita.

Työ- ja elinkeinopalvelujen integroiminen osaksi kunnan ekosysteemiä vaatii myös kehittämistä ja palveluprosessien tarkastelua, jota ei voida toteuttaa liiallisella säätelyllä. Uuden rahoitusmallin lisäksi tulisi huomioida myös muita työllistymistä edistäviä keinoja. Kunnan taloudellinen vastuu työttömyydestä tulisi suhteuttaa paremmin sen kykyyn vaikuttaa työllisyyden kehitykseen. Työllisyystavoitteen laskentatapaa ja tavoitteiden seuranta tulisi avata selkeämmin.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Kirkkonummen kunta vastustaa lain työvoimapalveluiden järjestämisestä ehdotettua velvollisuutta tarjota työvoimapalveluita kenelle vain kunnan asiakkaaksi haluavalle käytännössä ilman harkintaa. Lain kohdassa listatut syyt ovat hyvin tulkinnanvaraisia ja mahdollistavat käytännössä kenen vain ilmoitusluontoisen siirtymisen Kirkkonummen työllisyyspalveluiden asiakkaaksi. Toisen kunnan henkilöasiakaspalvelun käyttämisen tulisi olla mahdollista vain rajatuissa poikkeustapauksissa ja kunnalla tulee olla valta tehdä päätös asiakkaaksi ottamisesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä tulisi säätää kunnan mahdollisuudesta hakea korvausta muille kuin sen oman alueen yritykselle tarjotusta yrityspalvelusta.

Työ- ja elinkeinopalvelujen integroiminen osaksi kunnan ekosysteemiä vaatii myös kehittämistä ja palveluprosessien tarkastelua, jota ei voida toteuttaa liiallisella säätelyllä. Uuden rahoitusmallin lisäksi tulisi huomioida myös muita työllistymistä edistäviä keinoja. Kunnan taloudellinen vastuu työttömyydestä tulisi suhteuttaa paremmin sen kykyyn vaikuttaa työllisyyden kehitykseen. Työllisyystavoitteen laskentatapaa ja tavoitteiden seuranta tulisi avata selkeämmin.

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille.

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Työkokeilun enimmäiskeston tulee olla harkinnanvaraisesti 6 - 12 kuukautta.

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä

muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille.

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

Ammatin valinta ja uraohjaus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus

Kirkkonummen kunta näkee, että uudistuksessa on turvattava ammattitaitoinen ja korkealaatuinen ammatti- ja uravalintaohjaus (esimerkiksi ammatinvalinnan psykologipalvelut). Myös koulutuksen aikana (esimerkiksi työvoimakoulutus tai omaehtoinen opiskelu) asiakkaalla tulee olla riittävä opinto- ja uraohjauspalvelujen saatavuus. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta uraohjaus on keskeinen väline tuettaessa yksilöä urapolulla ja vastaavasti sillä varmistetaan työelämän osaaminen yhä muuttuvilla työmarkkinoilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työikäisen väestön ammatinvalinnan- ja uraohjaukseen.

Uudistuksessa on turvattava työvoimakoulutuksen tasa-arvoinen saatavuus työttömille työnhakijoille ja muutosturvatilanteissa työttömyysuhan alla oleville. Muutosturvakoulutuksessa tulee ottaa huomioon yksilön toiveet omasta työurasta ja mielekkäistä työtehtävistä ja/tai ammatista. Tällä edistetään työmotivaatiota ja työhön sitoutumista. Toki alueellinen työmarkkinoiden tarve tulee myös huomioida. Muutosturvakoulutuksen aikana / jälkeen on tavoitteena sijoittua ja sitoutua työmarkkinoille.

Maahanmuuttajille kohdistettua työvoimakoulutusta tulee kehittää entisestään esimerkiksi tarjoamalla joustavia opintopolkuja eri koulutussektoreilla.

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Palkkatuki

Kirkkonummen kunta katsoo, että palkkatuen myöntämisen tulisi olla mahdollista kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Laissa tulee jatkossakin mahdollistaa kunnille pitkäaikaistyöttömien kuntalaisten työllistäminen. Myös veloitetyöllistäminen (VELVO) tulisi jatkossakin olla mahdollista kuntiin palkkatuella.

Kuntien palkkatukea vastaavan rahoituksen tulee siirtyä valtionosuusrahoitukseen täysimääräisesti. Valtion työllistäminen tulisi korvata kunnille valtionosuudessa.

Uudistuksessa palkkatukisääntelyä tulisi yleisesti ottaen yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa.

55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämisen perustetta tulisi madaltaa ja sen tulisi olla esimerkiksi 12 kuukautta työttömyyttä 14 kuukauden aikana.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

Kirkkonummen kunta katsoo, että palkkatuen myöntämisen tulisi olla mahdollista kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Laissa tulee jatkossakin mahdollistaa kunnille pitkäaikaistyöttömien kuntalaisten työllistäminen.

Myös velvoitetyöllistäminen (VELVO) tulisi jatkossakin olla mahdollista kuntiin palkkatuella.

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

Tietojärjestelmät sekä data ja asiakastietojen käyttötarkoitukset

Kirkkonummen kunta toteaa, että viranomaisen toiminnassa lähdetään yleensä siitä, että rekisterinpitäjäys seuraa järjestämisvastuuta. Lakiehdotuksen perusteella vastuukysymykset henkilötietojen käsittelystä eri toimintamalleissa jäävät kuitenkin epäselviksi. Valtion tietojärjestelmän rinnalla tulee varmistaa, että kunnissa jo olemassa olevat asiakastietojen käsittelyyn, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden hoitoon ja edistämiseen hankitut tietojärjestelmät, alustat ja sähköiset palvelut ovat yhteensovittavissa. Tiedonvaihdon tulee olla sujuvaa ja saumatonta monitoimijaisessa ympäristössä. Lakiin tulee lisätä tietojohtamisen mahdollistava pykälä. Mikäli kuntien ja valtion tietojärjestelmien yhteensovittamisesta syntyy ylimääräisiä kustannuksia, on kustannukset kompensoitava kunnille. Mikäli henkilö- ja työnantaja-asiakkaat voivat asioida kotikuntansa ulkopuolellakin, palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi tulee työvoimaviranomaisilla olla näkymä koko maan asiakastietoihin ja pääsy Tulorekisteriin. Yhteistyö työllisyys- ja elinkeinopalveluihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi valtion ja kuntien

välillä olla saumatonta. Esimerkiksi Työmarkkinatorin kehityksessä ei ole kuunneltu riittävästi kuntia, työntekijöitä ja asiakasnäkökulmaan

Lakiin tulee kirjata kunnille kaikki mahdolliset edellytykset rakentaa myös omia tietojärjestelmäratkaisujaan (ml. avoimen lähdekoodin ratkaisut) paremman asiakaspalvelun, palvelukohtaannon ja vaikuttavuuden osoittamisen toteuttamiseksi. Osalla kunnista on mahdollista toimia KEHA-keskusta ketterämmin ja luoda vaikuttavia tietojärjestelmäratkaisuja. Laissa KEHA-keskus on veloitettava tekemään laajaa yhteistyötä kuntien kanssa ja ottamaan tietojärjestelmäkehityksessä aidosti huomioon kuntien ratkaisut.

Lisäksi valtion tulee velvoittaa KEHA-keskusta avaamaan laajemmin tietomallejaan, järjestelmäkehityksen ja järjestelmien käyttöönoton aikataulua sekä resursoivan riittävästi myös rajapintojen tarjoamista kunnille asiakastietovarantoon. Kotoutumisen edistämiseksi esitetty uusi kotoutumisen valtakunnallinen asiakastietojärjestelmä tulee rakentaa työllisyyspalveluiden yhteyteen.

Mahdollisuus tulotietojen käyttöön tiedolla johtamista varten on vain työ- ja elinkeinoministeriöllä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen julkisten työvoimapalveluiden johtamista, ohjausta ja kehittämistä sekä kuntien työllisyydenhoidon ja työvoimapalvelujen järjestämisen seuranta ja arviointia koskevien tehtävien hoitamiseksi. Kyseiseen momenttiin tulisi lisätä mukaan myös kunnat. Kunnille on välttämätöntä voida tarkastella palveluittensa vaikuttavuutta eri asiakassegmenteille, jotta kunta voi tarjota tehokkainta ja vaikuttavinta mahdollista palvelua ja vaikuttaa siten aidosti työttömyysturvakustannuksiinsa.

Uudistuksen lähtökohtana on, että kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Asiakastietojen käyttöoikeuksien on tuettava saman tavoitteen toteutumista.

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualueista.

Näkemyksenne:

Tietojärjestelmät sekä data ja asiakastietojen käyttötarkoitukset

Kirkkonummen kunta toteaa, että viranomaisen toiminnassa lähdetään yleensä siitä, että rekisterinpitäjä seuraa järjestämisvastuuta. Lakiehdotuksen perusteella vastuukysymykset henkilötietojen käsittelystä eri toimintamalleissa jäävät kuitenkin epäselviksi. Valtion tietojärjestelmän rinnalla tulee varmistaa, että kunnissa jo olemassa olevat asiakastietojen käsittelyyn, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden hoitoon ja edistämiseen hankitut tietojärjestelmät, alustat ja sähköiset palvelut ovat yhteensovittavissa. Tiedonvaihdon tulee olla sujuvaa ja

saumatonta monitoimijaisessa ympäristössä. Lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä. Mikäli kuntien ja valtion tietojärjestelmien yhteensovittamisesta syntyy ylimääräisiä kustannuksia, on kustannukset kompensoitava kunnille. Mikäli henkilö- ja työnantaja-asiakkaat voivat asioida kotikuntansa ulkopuolellakin, palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi tulee työvoimaviranomaisilla olla näkymä koko maan asiakastietoihin ja pääsy Tulorekisteriin. Yhteistyö työllisyys- ja elinkeinopalveluihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi valtion ja kuntien välillä olla saumatonta. Esimerkiksi Työmarkkinatorin kehityksessä ei ole kuunneltu riittävästi kuntia, työntekijöitä ja asiakasnäkökulmaan

Lakiin tulee kirjata kunnille kaikki mahdolliset edellytykset rakentaa myös omia tietojärjestelmäratkaisujaan (ml. avoimen lähdekoodin ratkaisut) paremman asiakaspalvelun, palvelukohtaannon ja vaikuttavuuden osoittamisen toteuttamiseksi. Osalla kunnista on mahdollista toimia KEHA-keskusta ketterämmin ja luoda vaikuttavia tietojärjestelmäratkaisuja. Laissa KEHA-keskus on velvoitettava tekemään laajaa yhteistyötä kuntien kanssa ja ottamaan tietojärjestelmäkehityksessä aidosti huomioon kuntien ratkaisut.

Lisäksi valtion tulee velvoittaa KEHA-keskusta avaamaan laajemmin tietomallejaan, järjestelmäkehityksen ja järjestelmien käyttöönoton aikataulua sekä resursoivan riittävästi myös rajapintojen tarjoamista kunnille asiakastietovarantoon. Kotoutumisen edistämiseksi esitetty uusi kotoutumisen valtakunnallinen asiakastietojärjestelmä tulee rakentaa työllisyyspalveluiden yhteyteen.

Mahdollisuus tulotietojen käyttöön tiedolla johtamista varten on vain työ- ja elinkeinoministeriöllä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen julkisten työvoimapalveluiden johtamista, ohjausta ja kehittämistä sekä kuntien työllisyydenhoidon ja työvoimapalvelujen järjestämisen seuranta ja arviointia koskevien tehtävien hoitamiseksi. Kyseiseen momenttiin tulisi lisätä mukaan myös kunnat. Kunnille on välttämätöntä voida tarkastella palveluittensa vaikuttavuutta eri asiakassegmenteille, jotta kunta voi tarjota tehokkainta ja vaikuttavinta mahdollista palvelua ja vaikuttaa siten aidosti työttömyysturvakustannuksiinsa.

Uudistuksen lähtökohtana on, että kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Asiakastietojen käyttöoikeuksien on tuettava saman tavoitteen toteutumista.

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

TE-toimistoja, ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta tulee ohjata ja velvoittaa voimaantulolaissa tekemään tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa järjestämisvastuun siirron onnistumiseksi.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Kirkkonummen kunta katsoo, että kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksen pitää perustua arvioon tehtävien laajuudesta ja vaativuudesta eikä nykyisen palvelujärjestelmän kykyyn toimeenpanna tehtäviä. Vallan ja vastuun tulee kulkea käsi kädessä. Työllisyyden ja elinkeinopalveluiden hoitamisessa on kuntien ja alueiden välillä eroja. Rahoitusmallin tulee olla kunnille oikeudenmukainen ja kaikkia kuntia tasapuolisesti kannustava. Rahoitusmallin tulee vastata suhdannevaihteluihin ja esitetyn valtionosuuden poikkileikkaustilanteen suuruutta tulisi tarkistaa myöhemmin. Työttömyysturvan kompensaatiotaso pitäisi laskea esimerkiksi vuosien 2020-2022 keskiarvosta, ei vain yhden vuoden mukaan. Esityksessä ei ole huomioitu riittävästi uudistuksesta kunnille aiheutuvia muutuskustannuksia.

Kirkkonummen kunta näkee, että valtionosuustehtävä, johon osoitetaan täysimääräinen rahoitus on kannatettava. Rahoituksessa on kuitenkin varmistettava, että se sisältää elementtejä, joilla pystytään reagoimaan joustavasti kunnan työllisyystilanteessa tapahtuviin muutoksiin, jotta täysimääräisyyden kriteeri käytännössä aidosti täyttyy. Nyt esitetty rahoitusmalli ei ota riittävästi huomioon kuntien väestörakenteen koostumusta ja eri asiakasryhmien palveluiden ja resurssien tarvetta eri kohderyhmien osalta. Rahoitusmalli ei myöskään ota huomioon kunnista riippumatonta suhdannevaihtelua. Jos kompensaation taso on staattinen, muuttovoittokuntien, kuten Kirkkonummen, kasvava työvoima jää alikompensoiduksi ajan myötä. Mikäli työikäisen väestömäärän arvioidaan Tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella vuoteen 2035 tultaessa, tulee myös työttömien määrä kasvamaan ja staattisen mallin luoma alikompensaatio olemaan jokaisessa kasvavassa kunnassa miljoonaluokkaa. Rahoitusmallin kompensaation tasoa tulisikin tarkistaa säännöllisesti työvoiman määrän muuttuessa järjestämisvastuullisilla alueilla.

Kirkkonummi yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin (C6) näkemykseen siitä, että jotta kuntien suhdanneriskiä pienennettäisiin, järjestämisvastuullisten alueiden työttömyysturvakustannusten kasvulle pitäisi asettaa matalasuhdanteen varalle katto, jonka ylittävistä kustannuksista valtio ottaa vastuun. Suhdannekatto voitaisiin määrittellä kullekin järjestämisvastuualueelle erikseen siten, että määrätty suhteellinen työttömyysasteen nousu järjestämisvastuualueella poikkileikkaushetkeen nähden laukaisisi mekanismin. Tällöin todettaisiin, ettei olla enää tilanteessa, jossa työvoimaviranomainen voi merkittävästi vaikuttaa omalla toiminnallaan työllisyyden paranemiseen ja siten kannustava rahoitusmalli ei toimi. Kunnan maksuvastuun kasvu työttömyysturvasta siirtää suhdanneriskiä valtiolta kuntatalouteen. Matalasuhdanteessa työttömyys kasvaa tavalla, johon julkisilla työllisyyspalveluilla voidaan vaikuttaa vain osin. Kuntien ei pitäisi joutua luottamaan valtion hyväntahtoisuuteen, mikäli työttömyysturvakustannukset kasvavat äkillisesti.

Kirkkonummen kunta katsoo, että porrastusmallin alkaminen jo 100 kertymäpäivästä altistaa suhdannevaikutuksille. Esitetty rahoitusmalli ei myöskään kannusta jatkossa ohjaamaan työllistymistä edistäviin palveluihin samassa määrin, eikä huomioi sitä, että osalla työnhakijoista voi olla pitkä asiakaspolku avoimille työmarkkinoille ja työnhakijan tilanne voi vaatia useampaan eri palveluun osallistumista ennen työllistymistä. Esimerkiksi rahoitusmalli ei palvele osaamisen kehittämistä mm. omaehtoiset opinnot voivat kestää 24 kk. Lisäksi rahoitusmallissa tulisi määrittellä uudelleen kunnan rahoitusvastuu kotoutumisajalla nostamalla peruspoikkeus yhdestä vuodesta kolmesta viiteen vuoteen.

Kuntien rahoitusvastuuta ja sen muotoutumista tulisi tarkastella uudelleen. Hyvinvointialueiden tulee olla osavastuussa pitkään työttöminä olleiden kustannuksista, joten ne voisivat maksaa osan työttömyysturvan perusosasta vaikeasti työllistyvien osalta, jolloin kunnan maksuosuus laskisi. Jos henkilön työllistymissuunnitelmaan voidaan kirjata ainoaksi toimenpiteeksi se, että henkilö hakeutuu sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin, tämän kohderyhmän työttömyysetuuden rahoitusvastuu tulisi siirtää hyvinvointialueille, jotka ko. palvelun tuottaa. Hyvinvointialueille ei ole asetettu taloudellisia eikä lainsäädännöllisiä kannustimia hoitaa työttömien sosiaali- ja

terveyspalveluja siten, että tämä kohderyhmä pääsisi kohti työmarkkinoita tai siirtyisi oikealle etuudelle, esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle.

Hyvinvointialueilla tulee olla taloudellinen kannustin hoitaa työttömien sosiaali- ja terveyspalveluja, jolloin terveyden perusteella muodostuvat työttömyysturvakustannukset eivät jää yksin kuntien vastuulle, joilla ei ole enää sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuuta. Vaikeasti työllistettävien asiakkaiden palvelutarve on käytännössä enemmän hyvinvointialueilla. Osa pitkäaikaistyöttömien (pääsääntöisesti yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden) sosiaaliturvakustannuksia tulee kattaa hyvinvointialueiden rahoituksella.

Esitysluonnoksessa ei tunnusteta osa-aikatyön olevan normaali ilmiö työmarkkinoilla, vaan kunta on rahoitusvastuussa myös näissä tapauksissa.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

Kirkkonummen kunta katsoo, että porrastusmallin alkaminen jo 100 kertymäpäivästä altistaa suhdannevaikutuksille. Esitetty rahoitusmalli ei myöskään kannusta jatkossa ohjaamaan työllistymistä edistäviin palveluihin samassa määrin, eikä huomioi sitä, että osalla työnhakijoista voi olla pitkä asiakaspolku avoimille työmarkkinoille ja työnhakijan tilanne voi vaatia useampaan eri palveluun osallistumista ennen työllistymistä. Esimerkiksi rahoitusmalli ei palvele osaamisen kehittämistä mm. omaehtoiset opinnot voivat kestää 24 kk.

Lisäksi rahoitusmallissa tulisi määritellä uudelleen kunnan rahoitusvastuu kotoutumisajalla nostamalla peruspoikkeus yhdestä vuodesta kolmesta viiteen vuoteen.

Kuntien rahoitusvastuuta ja sen muotoutumista tulisi tarkastella uudelleen. Hyvinvointialueiden tulee olla osavastuussa pitkään työttöminä olleiden kustannuksista, joten ne voisivat maksaa osan

työttömyysturvan perusosasta vaikeasti työllistyvien osalta, jolloin kunnan maksuosuus laskisi. Jos henkilön työllistymissuunnitelmaan voidaan kirjata ainoaksi toimenpiteeksi se, että henkilö hakeutuu sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin, tämän kohderyhmän työttömyysetuuden rahoitusvastuu tulisi siirtää hyvinvointialueille, jotka ko. palvelun tuottaa. Hyvinvointialueille ei ole asetettu taloudellisia eikä lainsäädännöllisiä kannustimia hoitaa työttömien sosiaali- ja terveyspalveluja siten, että tämä kohderyhmä pääsisi kohti työmarkkinoita tai siirtyisi oikealle etuudelle, esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle.

Hyvinvointialueilla tulee olla taloudellinen kannustin hoitaa työttömien sosiaali- ja terveyspalveluja, jolloin terveyden perusteella muodostuvat työttömyysturvakustannukset eivät jää yksin kuntien vastuulle, joilla ei ole enää sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuuta. Vaikeasti työllistettävien asiakkaiden palvelutarve on käytännössä enemmän hyvinvointialueilla. Osa pitkäaikaistyöttömien (pääsääntöisesti yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden) sosiaaliturvakustannuksia tulee kattaa hyvinvointialueiden rahoituksella.

Esitysluonnoksessa ei tunnusteta osa-aikatyön olevan normaali ilmiö työmarkkinoilla, vaan kunta on rahoitusvastuussa myös näissä tapauksissa.

Valtion tietojärjestelmän rinnalla tulee varmistaa, että kunnissa jo olemassa olevat asiakastietojen käsittelyyn, työllisyys- ja elinkeinopalveluiden hoitoon ja edistämiseen hankitut tietojärjestelmät, alustat ja sähköiset palvelut ovat yhteensovitettavissa. Tiedonvaihdon tulee olla sujuvaa ja saumatonta monitoimijaisessa ympäristössä. Lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä. Mikäli kuntien ja valtion tietojärjestelmien yhteensovittamisesta syntyy ylimääräisiä kustannuksia, on kustannukset kompensoitava kunnille.

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta; Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Mahdollisuus tulotietojen käyttöön tiedolla johtamista varten on vain työ- ja elinkeinoministeriöllä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen julkisten työvoimapalveluiden johtamista, ohjausta ja kehittämistä sekä kuntien työllisyydenhoidon ja työvoimapalvelujen järjestämisen seuranta ja arviointia koskevien tehtävien hoitamiseksi. Kyseiseen momenttiin tulisi lisätä mukaan myös kunnat. Kunnille on välttämätöntä voida tarkastella palveluittensa vaikuttavuutta eri asiakassegmenteille, jotta kunta voi tarjota tehokkainta ja vaikuttavinta mahdollista palvelua ja vaikuttaa siten aidosti työttömyysturvakustannuksiinsa.

Mikäli henkilö- ja työnantaja-asiakkaat voivat asioida kotikuntansa ulkopuolellakin, palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi tulee työvoimaviranomaisilla olla näkymä koko maan asiakastietoihin ja pääsy Tulorekisteriin. Yhteistyö työllisyys- ja elinkeinopalveluihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisessä tulisi valtion ja kuntien välillä olla saumatonta.

Palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi kuntien tulee saada pääsy tulorekisteriin ja lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä.

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki erityis-työsopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;
Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;
Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;
Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;
Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;
Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;
Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;
Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella uuden työnantajan eli kuntien palvelukseen vanhoina työntekijöinä säilyttäen siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Kirkkonummen kunta yhtyy Suomen kuuden suurimman kaupungin näkemykseen siitä, että kunnat pitää ottaa mahdollisimman pian mukaan keskusteluihin TE-toimistojen rekrytointipolitiikasta. Kuntien tulee olla mukana vuonna 2024 ennen järjestämisvastuun siirtoa tapahtuvissa

rekrytoinneissa sen jälkeen, kun järjestämisvastuualueiden laatimat tehtäväkuvat on vahvistettu TE2024-siirtoa koskevassa yt-menettelyssä. TE-toimiston henkilöstön osaamisen siirtyminen kitkatta kuntiin on tärkeää. Työllisyysalueen tulee kuitenkin itse voida vaikuttaa oman tulevan henkilöstönsä rekrytointiin, koska ennen järjestämisvastuun siirtoa tehdyt rekrytoinnit vaikuttavat tuleviin TE-palveluiden järjestämisen edellytyksiin.

Kunnille tulisi tarjota tukea tässä muutoksessa: tehtävän kuvista tulisi neuvotella hyvissä ajoin kuntien työllisyys- ja elinkeinotoimijoiden kanssa ja tehdä tiivistä yhteistyötä henkilöstön muutokseen valmistautumisessa, eri organisaatioiden työkuultuurien tunnistamisessa ja yhteensovittamisessa sekä työtehtäviin perehdyttämisessä. Lakiehdotuksessa tulisi linjata peruseriaatteen siirtyvän henkilöstön jyvittämiselle joko siirtyvän valtionosuuden tai siirtyvän asiakaskunnan mukaisesti.

Henkilöstösiirrot ja -vaikutukset tulisi nostaa riskiarvioinnissa yhdeksi keskeiseksi riskiksi. Kuntien tulisi voida osallistua siirtyvien tehtävien rekrytointeihin vuoden 2024 puolella, eli TE-toimisto ei voisi silloin enää rekrytoida oman halunsa mukaan henkilöitä, jotka pian siirtyisivät kuntiin.

Lakiin tulee kirjata pykälä ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuudesta yhteistyöhön kuntien kanssa jo ennen järjestämisvastuun siirtoa. Tämän pykälän tulisi tulla voimaan jo heti 1.4.2023. Jo tätä ennen valtion tulee huolehtia, että ELY-keskukset ja TE-toimistot jakavat alueensa kunnille tietoa niille siirtyvistä vastuista ja sopimuksista. Asiakkaiden suuntaan ei saa näkyä vastuiden siirrosta johtuvaa katkosta.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Kirkkonummen kunnan tunnistamat keskeiset huomiot (tiivistelmä)

- TE-palvelut 2024 -uudistuksen tavoitteet kannatettavia
- TE-palveluiden järjestämisvastuu tulee antaa kaikille kunnille
- Kaikkien kuntalain yhteistoimintamuotojen tulee olla käytössä yhteistyön toteuttamiseksi.

- Palvelut järjestävälle kunnalle tulee korvata täysimääräisesti kustannukset, jotka johtuvat henkilö- tai työnantaja-asiakkaan oikeudesta valita palvelua tarjoava taho sekä vastuusta koordinoita muutosturvaa yli järjestämisvastuualueiden.
- Rahoitusmallin kompensatiota tulee jatkossa tarkistaa säännöllisesti työikäisen väestön määrän lisääntyessä kunnassa.
- Koska lähes kaikki TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle, tulee palveluiden rahoituksesta siirtää kunnille enemmän kuin 75 %.
- Rahoitusmallin tulee vastata suhdannevaihteluihin ja esitetyn valtionosuuden poikkileikkaustilanteen suuruutta tulee tarkistaa säännöllisesti
- Kuntien ja hyvinvointialueen välistä roolia on tarkistettava vaikeasti työllistettävien rahoitusvastuiden osalta. Hyvinvointialueiden tulee olla osavastuussa pitkään työttöminä olleiden kustannuksista. Hyvinvointialueilla tulee olla taloudellinen kannustin hoitaa työttömien sosiaali- ja terveyspalveluja, jolloin terveyden perusteella muodostuvat työttömyysturvakustannukset eivät jää yksin kuntien vastuulle, joilla ei ole enää sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuuta.
- Kuntien palkkatukea vastaavan rahoituksen tulee siirtyä valtionosuusrahoitukseen täysimääräisesti. Laissa tulee jatkossakin mahdollistaa kunnille pitkäaikaistyöttömien kuntalaisten työllistäminen.
- Kunnat pitää ottaa mahdollisimman pian mukaan keskusteluihin TE-toimistojen rekrytointipolitiikasta. Kuntien tulee olla mukana vuonna 2024 ennen järjestämisvastuun siirtoa tapahtuvissa rekrytoinneissa sen jälkeen, kun järjestämisvastuualueiden laatimat tehtäväkuvat on vahvistettu TE2024-siirtoa koskevassa yt-menettelyssä. Työllisyysalueen tulee itse voida vaikuttaa oman tulevan henkilöstönsä rekrytointiin, koska ennen järjestämisvastuun siirtoa tehdyt rekrytoinnit vaikuttavat tuleviin TE-palveluiden järjestämisen edellytyksiin.

Henkilöstösiirrot ja -vaikutukset tulisi nostaa riskiarvioinnissa yhdeksi keskeiseksi riskiksi. Lakiin tulee kirjata pykälä ELY-keskusten ja TE-toimiston velvollisuudesta yhteistyöhön kuntien kanssa jo ennen järjestämisvastuun siirtoa. Asiakkaiden suuntaan ei saa näkyä vastuiden siirrosta johtuvaa katkosta.

- Esitysluonnoksessa tulee tunnustaa osa-aikatyön olevan normaali ilmiö työmarkkinoilla, ja kunnan ei tule olla rahoitusvastuussa näissä tapauksissa.
- Lakiin tulee kirjata kunnille kaikki mahdolliset edellytykset rakentaa myös omia tietojärjestelmäratkaisujaan paremman asiakaspalvelun, palvelukohtaannon ja vaikuttavuuden osoittamisen toteuttamiseksi.
- Palvelujen vaikuttavuuden varmistamiseksi kuntien tulee saada pääsy tulorekisteriin ja lakiin tulee lisätä tietojohdamisen mahdollistava pykälä.
- TE-toimistoja, ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta tulee ohjata ja velvoittaa voimaannapolaissa tekemään tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa järjestämisvastuun siirron onnistumiseksi.

Kirkkonummen kunta yhtyy pitkälti muun muassa Kuntaliiton ja KUUMA-kuntien näkemyksiin lakiluonnoksesta.

Hyvärinen Susanna
Kirkkonummen kunta